

Kansalliset strategiat aiheuttavat turhautumista ja hämmennystä raja-alueilla

Lehdistötiedote 2. heinäkuuta 2020

Kuva: Saara Pudas

Covid-19-pandemian leviämisen estämiseksi laaditut kansalliset strategiat, lait ja säännöt ovat aiheuttaneet suurta hämmennystä ja turhautumista Pohjoismaiden raja-alueiden asukkaiden ja toimijoiden keskuudessa. Tämä käy ilmi kyselystä, jonka Pohjoiskalotin rajaneuvonta on toteuttanut yhdessä muiden pohjoismaisten neuvontapalvelujen kanssa Pohjoismaisen ministerineuvoston toimeksiantona.

Nettipohjaiseen kyselyyn vastasi 1669 henkilöä, ja tulokset ovat puhuvat selkeää kieltä: **Pohjoismaiden raja-alueiden ihmiset ja yritykset ovat kokeneet suuria ongelmia muun muassa maiden välisiin työmatkoihin, etätyön verotukseen, epäselvään tiedotukseen, rajakauppaan, sosiaaliseen elämään ja perhetilanteisiin liittyen.**

Yli neljä viidestä on kokenut ongelmia

Vastaajista 82,5 prosenttia ilmoittaa Pohjoismaiden poikkeavien koronastrategioiden aiheuttaneen ongelmia. Yhteensä 67 prosentilla vastaajista on ollut vaikeuksia tavata toisessa Pohjoismaassa asuvia perheenjäseniään ja 59 prosenttia ilmoittaa rajatarkastusten aiheuttaneen ongelmia. Hämmennys on myös toistuva teema vastauksissa. Moni ihmettelee, minkä maan linjaa ja rajoituksia on noudatettava niiden poiketessa toisistaan, asuinmaan vai työskentelymaan. Osa vastaajista on huolissaan kriisin aiheuttamasta me-he-asetelmasta ja nostaa esille kysymyksen kriisin jättämisestä jäljistä tulevaisuudessa.

- Me tarkastelimme tilannetta Norjan ja Suomen raja-alueella ja on selvää, että toisistaan poikkeavat kansalliset strategiat ovat vaikuttaneet kielteisesti asukkaisiimme, rajakauppaan ja lisänneet rajaesteitä. Toivon, että kyselyn tulokset antavat ajattelemisen aihetta ja johtavat tiiviimpään dialogiin ja yhteisen näkökulman löytymiseen Pohjoismaiden välillä tulevaisuudessa. Pohjoismaiden visiohan on tulla maailman kestävimmäksi ja integroituneimmaksi alueeksi uuteen 2030 mennessä, sanoo Pohjoiskalotin rajaneuvonnan koordinaattori Riitta Leinonen.

Pohjoiskalotin Rajaneuvonta, Grensetjänsten Sverige-Norge ja Öresunddirekt ovat yhdessä pohjoismaisen Rajaesteneuvoston kanssa tiedottaneet Pohjoismaisen yhteistyön ministereitä kansallisten strategioiden ja päätösten aiheuttamista rajaesteistä maaliskuun puolesta välistä saakka. Kyselyn myötä myös alueiden asukkaille ja yrityksille on tarjoutunut mahdollisuus saada äänensä kuuluviin tässä prosessissa.

”Rajaseudun elämää ei ymmäretä ollenkaan”

Epätietoisuutta. Paniikkia. Rauhattomuutta.

Kyselyssä vastaajilla oli mahdollisuus myös kommentoida koettuja ongelmia ja haasteita. 661 henkilöä on käyttänyt tämän mahdollisuuden ja kommentit kertovat turhautuneisuudesta ja kriisin aiheuttamasta mehe-mentaliteetista. Tässä muutamia kommentteja Norjan ja Suomen väliseltä raja-alueelta:

”Norja-Suomi raja on unohdettu kokonaan”

”En pääse käymään kotona Suomessa, koska Norjan ja Suomen välinen raja on kiinni”

”Lomautusajan päivärahan maksaja, liian heikot tunnukset asioida NAV:ssa”

”Suomen ja Norjan rajan sulku. Sukulaisuussuhteet kärsii, enkä pääse rajan yli”

”Helsinki ja Oslo ovat unohtaneet Saamenmaan”

”Äärimmäisen vaikeaa löytää oikeaa tietoa, kun etenkin Norjassa yksi viranomainen sanoo yhtä ja toinen toista. Viranomaiset eivät tunnu tietävän toistensa suosituksista tai määräyksistä edes maan sisällä, saati sitten että Suomen ja Norjan esim. rajaviranomaiset tietäisivät toistensa linjauksista.”

Yhteenveto

Alueelliset rajaneuvontapalvelut ovat Pohjoismaiden ministerineuvoston toimeksiantona antaneet alueiden asukkaille ja yrityksille mahdollisuuden vastata nettipohjaiseen kyselyyn. Kyselyyn on vastannut yhteensä 1669 henkilöä. Vastaajat ovat täyttäneet kyselyn oma-aloitteisesti. Kyselyä ei tule pitää tieteellisenä tutkimuksena.

Kyselyn tulosten yhteenveto löytyy täältä:

<https://www.norden.org/fi/news/korona-turhauttaa-ja-hammentaa-raja-alueiden-asukkaita>

Lisätietoa antavat:

Riitta Leinonen

Koordinaattori

Pohjoiskalotin rajaneuvonta

Sähköposti: riitta.leinonen@storfjord.kommune.no

Puhelin: +47 982 89 089

Claes Håkansson

Vanhempi erityisasiantuntija

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Sähköposti: clha@norden.org

Puhelin: + 45 29 69 29 20

Pohjoiskalotin rajaneuvonta

Pohjoiskalotin rajaneuvonta on Norjan, Suomen ja Ruotsin raja-alueilla toimiva neuvontapalvelu, joka välittää maiden välisiin asioihin liittyvää viranomaistietoa alueiden asukkaille ja yrityksille. Norjan ja Suomen raja-asoiden neuvontakeskus sijaitsee Skibotnissa ja vastaava Suomen ja Ruotsin raja-asoiden keskus Haparanda-Torniossa.

Kotisivumme ovat www.grensetjeneste.no, <https://rajaneuvonta.fi/>, <https://granstjanst.se/>